

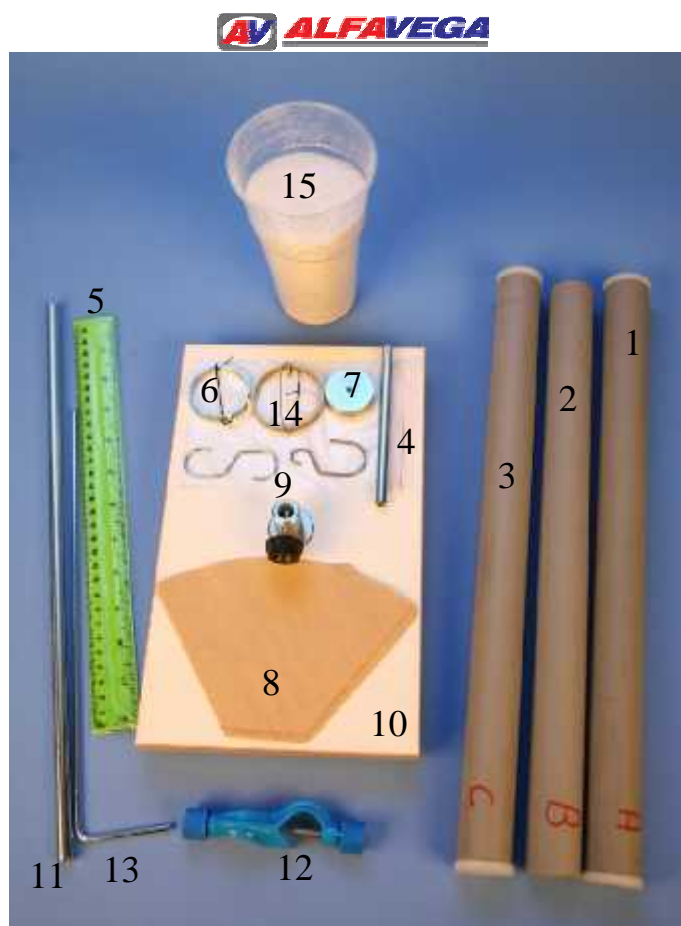
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI
I SPORTULUI
INSPECTORATUL COLAR JUDEȚEAN - ILFOV
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE FIZICĂ
Ediția a 48-a; 1 – 6 aprilie 2012
PROBA PRACTICĂ

VII
A

Lucrarea A
Evii cilindrice, pistoane cilindrice și ... sare!

Pentru realizarea unui anumit produs, o uzină de produse sodice a cerut sare de calitate superioară, cu o anumită densitate. Dintr-un sac cu o astfel de sare am luat o probă și ea se află într-un vas, printre dispozitivele pe care le aveți la dispoziție.

Materiale la dispoziție

1) eav cilindric goal (A), având la capete capace demontabile; 2) eav cilindric cu capetele deschise (B), având în interior un piston cilindric care poate aluneca în interiorul evii, dar care nu poate fi scos din eav ; 3) eav cilindric cu capetele închise (C), având în interior un piston cilindric fix, identic cu cel din eava (B); 4) tij rigid scurt ; 5) rigl gradat ; 6) inel metalic cu masa cunoscut , $m_i = 9,7 \text{ g}$ și $11,25 \text{ g}$; 7) discuri perforate, fiecare cu masa, $m_d = 10 \text{ g}$ și $10,45 \text{ g}$; 8) pânjie de hârtie; 9) cârlig metalic de suspensie, cu masa cunoscut , $m_s = 2,7 \text{ g}$ și respectiv $3,3 \text{ g}$; 10) suport cu muf ; 11) tij cu lungimea de 400 mm; 12) muf ; 13) tij sub ire; 14) inel PVC cu fir; 15) pahar cu sare; 16) pahar mic gol; 17) lingură .

Precizări: evile sunt identice; capacele de la capetele evii A pot fi scoase; pistonul cilindric din eava B nu poate fi scos; capacele de la capetele evii C sunt fixe și nu pot fi scoase; capacele sunt identice, fiecare având masa $m_c = 5,7$ g; grosimile capacelor sunt neglijabile în raport cu lungimile evilor; volumul interior al evii A este $V = 246 \text{ cm}^3$.

Cerințe

- a) *Să se determine* masa evii goale.
  - b) *Să se determine* densitatea sării din vas, atunci când aceasta este ușor tasată (comprimată).
  - c) *Să se determine* lungimea pistonului interior mobil, fără ca acesta să fie scos din eava B.
  - d) *Să se determine* masa pistonului interior mobil.
  - e) *Să se localizeze* pistonul interior fix din eava C, închis la ambele capete.
  - f) *Să se determine* masa tijei sub iri (cu unghi drept).
- Atenție:* pentru fiecare cerință se vor face trei determinări.

Lucrare propusă de prof. dr. Mihail Sandu
G. .E.A.S. Călimeni

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI
 I SPORTULUI
 INSPECTORATUL COLAR JUDEȚEAN - ILFOV
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE FIZICĂ
 Ediția a 48-a; 1 – 6 aprilie 2012
PROBA PRACTICĂ

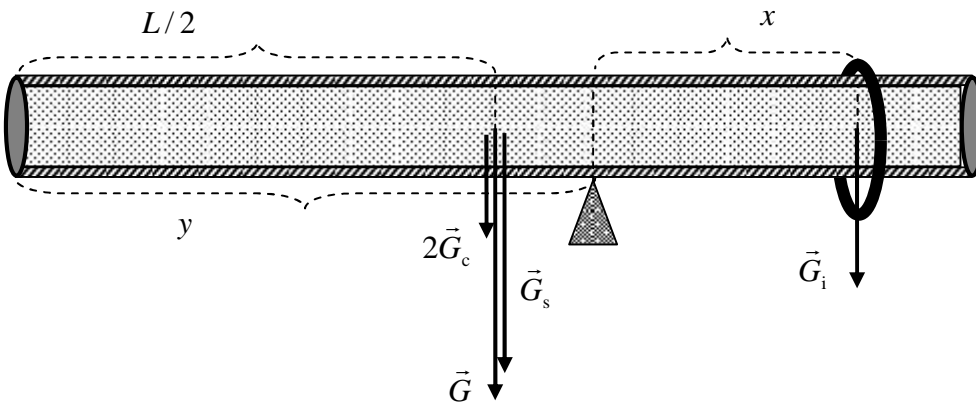
VII
A

Lucrarea A – Barem de notare
evi cilindrice, pistoane cilindrice și ... sare!

					Parțial	Punctaj
Barem de notare						10,00
a) Determinarea masei evii goale						2,00
Pentru eava A, cu capacele scoase, realizând echilibrul reprezentat în figura alăturată, rezultă :						
$mg\left(y - \frac{L}{2}\right) = m_1 g x;$ $m = \frac{m_1 x}{y - \frac{L}{2}}.$						
Nr. det.	x (cm)	y (cm)	m (g)	m_{mediu} (g)		
1	13,00	21,50	97,5	101,125		
2	9,80	21,00	110,25			
3	17,00	22,00	95,625			
b) Determinarea densității sării						2,00
- Se caută echilibrul reprezentat în figura alăturată, unde eava A, plină cu sare, are capacele puse. - Din condiția de echilibru, rezultă :						
$(m + 2m_c + m_s)\left(y - \frac{L}{2}\right) = m_1 x;$						

$$m_s = \frac{m_1 x}{y - \frac{L}{2}} - 2m_c - m; \quad V_s = V;$$

$$\dots_s = \frac{m_s}{V_s} = \frac{2m_1 x}{2y - L} - 2m_c - m \over V;$$

- Dacă pentru echilibrare, de inel se suspendă discuri perforate, utilizând cârligul de suspensie, în relația de mai sus, se înlocuiește m_1 , cu $m_1 + m_c + nm_d$, unde n este numărul discurilor perforate utilizate.

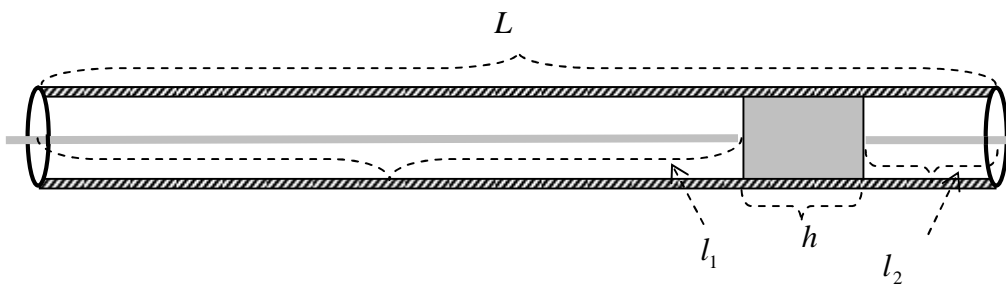
- Se completează tabelul de mai jos.

Nr. det.	x (cm)	y (cm)	$\dots_s$ (g/cm^3)	$\dots_{s, \text{mediu}}$
1	15,5	20,5	0,96	0,95 g/cm^3
2	16,00	23,00	0,94	
3				

c) Determinarea lungimii pistonului cilindric interior

1,00

$$h = L - (l_1 + l_2)$$

Nr. det.	l_1 (cm)	l_2 (cm)	h (cm)	h_{mediu} (cm)
1				6,00
2				
3				

d) Determinarea masei pistonului interior

1,00

- Se caută echilibrul evii B, reprezentat în figura alăturată.

- Din condiția de echilibru rezultă :

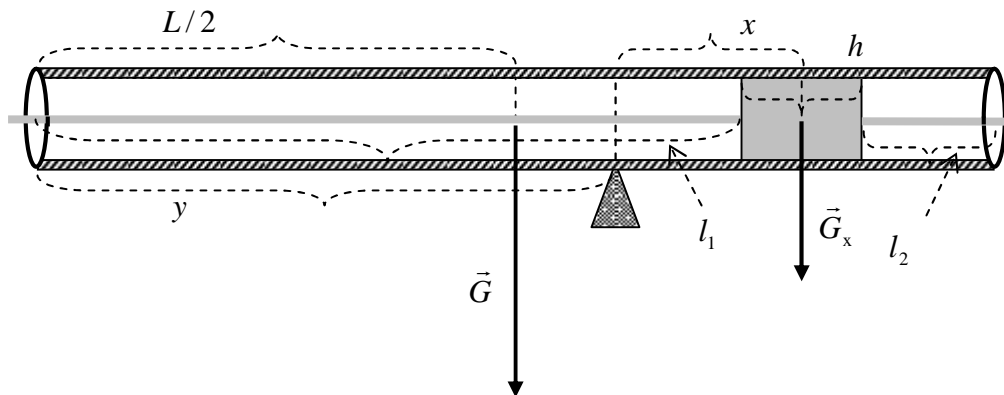
$$mg\left(y - \frac{L}{2}\right) = m_x g x;$$

$$x = (l_1 - y) + \frac{h}{2};$$

$$m_x = m \frac{y - \frac{L}{2}}{l_1 - y + \frac{h}{2}};$$

- Se completează tabelul de mai jos.

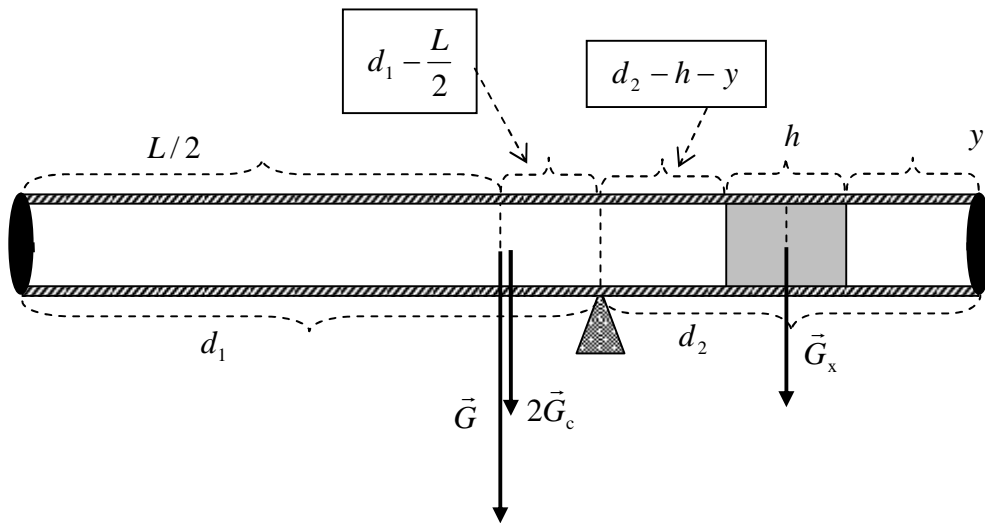
Nr. det.	y (cm)	l_1 (cm)	m_x (g)	$m_{x,mediu}$ (g)
1				35,70
2				
3				

e) Localizarea pistonului interior

Utilizând eava C, cu ambele capete astupate, se realizează echilibrul reprezentat în figura alăturată, unde distanțele d_1 și d_2 se măsoară cu rigla, iar L și h se cunosc din determinări anterioare. Cunoscând masa m a tubului, masa m_c a fiecărui capac, precum și masa m_x a pistonului, din condiția de echilibru, rezultă :

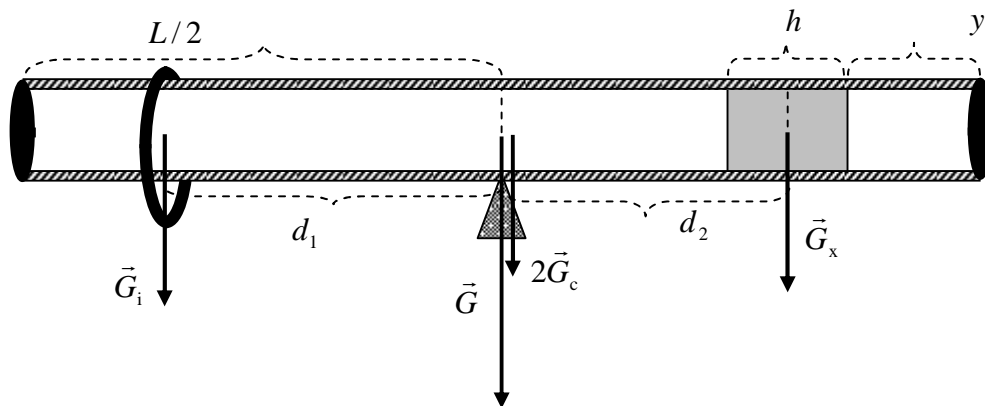
1,00

$$(m + 2m_c)g \left(d_1 - \frac{L}{2} \right) = m_x g (d_2 - h - y);$$

$$y = d_2 - \frac{h}{2} - \frac{m + 2m_c}{m_x} \left(d_1 - \frac{L}{2} \right)$$

Apoi, pentru diferite poziții ale inelului mobil și pentru diferite valori ale lui m_i , ceea ce înseamnă mai multe determinări, se realizează echilibrul prezentat în figura alăturată, unde d_1 se măsoară cu rigla, punctul de sprijin fiind, de fiecare dată, la mijlocul evii. Rezult:

$$m_i g d_1 = m_x g d_2; \quad \frac{L}{2} = d_2 + \frac{h}{2} + y; \quad d_2 = \frac{L}{2} - \frac{h}{2} - y;$$

$$y = \frac{L}{2} - \frac{h}{2} - \frac{m_i}{m_x} d_1;$$

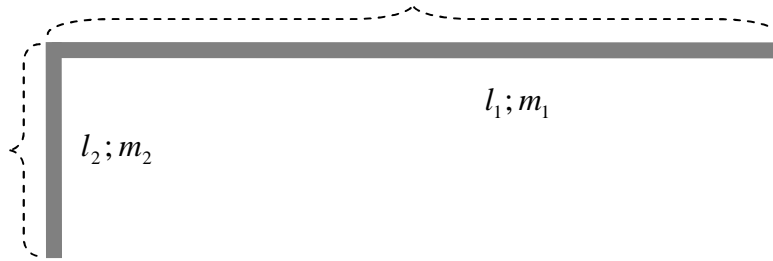
Nr. det.	m_i (g)	d_1 (cm)	y (cm)	y_{mediu} (cm)
1	11,25	12,00	14,22	13,92
2	24,39	6,00	14,00	
3	45,19	3,50	13,56	

f) Determinarea masei tijei

Dacă m_t este masa întregii tije, reprezentată în figura alăturată, iar l_1 și

2,00

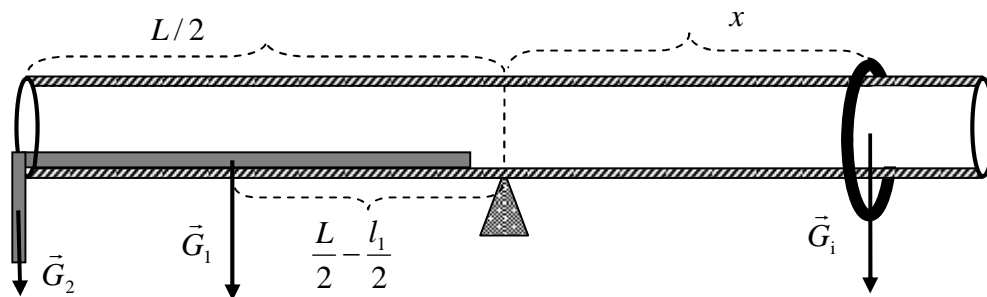
respectiv l_2 sunt lungimile celor două sectoare ale tijei, dac x este densitatea liniară a tijei, atunci, pentru masele celor două sectoare ale tijei, obinem:

$$m_t = x(l_1 + l_2);$$

$$m_1 = xl_1 = \frac{m_t}{l_1 + l_2} l_1; \quad m_2 = xl_2 = \frac{m_t}{l_1 + l_2} l_2.$$

Pentru eava A, cu capacele scoase, realizând echilibrul reprezentat în figura alăturată, rezultă:

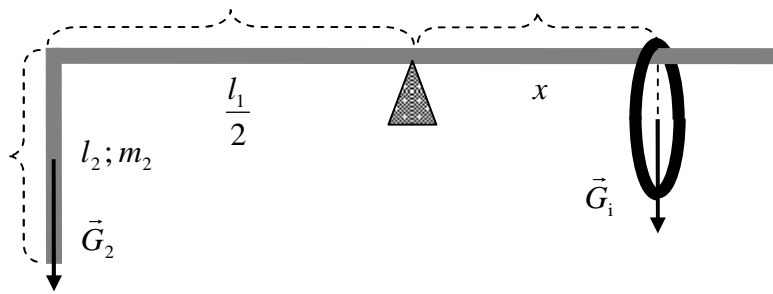
$$m_1 g \left(\frac{L}{2} - \frac{l_1}{2} \right) + m_2 g \frac{L}{2} = m_i g x;$$

$$\frac{m_t}{l_1 + l_2} l_1 \frac{L - l_1}{2} + \frac{m_t}{l_1 + l_2} l_2 \frac{L}{2} = m_i x;$$

$$m_t = \frac{2m_i x(l_1 + l_2)}{L(l_1 + l_2) - l_1^2}.$$

Pentru diferite valori ale lui m_i și respectiv x , se completează tabelul de mai jos.

$$m_t \approx 40 \text{ g.}$$

$$m_2 g \frac{l_2}{2} = m_1 g x;$$

$$\frac{m_1}{l_1 + l_2} l_2 \frac{l_2}{2} = m_1 x;$$

$$m_1 = \frac{2m_2 x (l_1 + l_2)}{l_1 l_2}.$$

Oficiu

1,00